

Sopot, dnia 30 sierpnia 2018 r.

RADA MINISTRÓW
KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW
DEPARTAMENT SPRAW OBYWATELSKICH
Al. Ujazdowskie 1 / 3
00 – 583 Warszawa

WNOSZĄCY:

PETYCJA

Działając w interesie publicznym, na podstawie art. 63 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zw. z art. 2 ust. 2 pkt 2) w zw. z art. 2 ust. 3 w zw. z art. 4 ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 11.07.2014 r. o petycjach (Dz. U. t.j. z 2018 r., poz. 870) składam petycję o:

- zmianę przepisów prawa, a to ustawy z dnia 14.06.1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. t.j. z 2017 r., poz. 1257 ze zm., dalej: „k.p.a.”) poprzez dodanie po art. 139 art. 139a w brzmieniu: „Organ odwoławczy zwraca akta sprawy organowi pierwszej instancji nie wcześniej niż po upływie terminu do wniesienia skargi do sądu administracyjnego.”

UZASADNIENIE

Kodeks postępowania administracyjnego obecnie nie reguluje kwestii związanej ze zwrotem akt sprawy organowi pierwszej instancji przez organ odwoławczy. Efektem takiego stanu rzeczy jest sytuacja, w której znaczna część organów odwoławczych, bez względu na kierunek podjętego rozstrzygnięcia (niezależnie, czy dotyczy to utrzymania decyzji w mocy czy jej uchylecia), niezwłocznie po wydaniu decyzji zwraca akta sprawy wraz z decyzją organowi pierwszej instancji. Doprowadza to do sytuacji, kiedy część akt sprawy znajduje się w dyspozycji organu pierwszej instancji, zaś pozostała część w dyspozycji organu odwoławczego. Po wniesieniu skargi do sądu administracyjnego organy odwoławcze zwracają się zaś do organów pierwszej instancji o akta danej sprawy, aby móc przekazać je wraz z odpowiedzią na skargę do sądu administracyjnego (por. art. 54 § 2 ustawy z dnia 30.08.2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, Dz. U. t.j. z 2018 r., poz. 1302).

Opisane wyżej zachowanie organów odwoławczych rodzi szereg negatywnych skutków i komplikacji.

W pierwszym rzędzie należy wskazać, że niewątpliwie negatywny efekt stanowią dodatkowe i zbędne koszty w postępowaniu administracyjnym (koszty przesyłek, użytych w tym celu materiałów, czas pracy pracowników). Wnoszący petycję nie dysponuje danymi w tym zakresie, jednakże mając na uwadze jak wiele organów na co dzień stosuje przepisy postępowania administracyjnego można wnioskować, że skala ujemnych skutków finansowych dla państwa jest co najmniej znacząca.

Co więcej, komentowane zachowanie organów odwoławczych czyni wydatnie utrudnionym sporządzenie skutecznej skargi do sądu administracyjnego (zapoznanie się z materiałem sprawy i sformułowanie podbudowanych merytorycznie zarzutów). Wynika to z faktu, że z reguły siedziby organów administracji publicznej różnych instancji są od siebie znacznie oddalone – w skrajnych przypadkach organy odwoławcze znajdują się kilkaset kilometrów od miejsca zamieszkania strony. Tak będzie nie tylko w przypadku organów centralnych, ale także innych – dla przykładu taka sytuacja może mieć miejsce w przypadku komisji lekarskich podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych. Statystycznie większość stron postępowania przed takimi komisjami mieszka w znacznej odległości od komisji pierwszej instancji (rejonowych), zaś od siedziby najbliższego składu orzekającego centralnej komisji lekarskiej miejsce zamieszkania strony może dzielić nawet kilkaset kilometrów. Aby zapoznać się z aktami sprawy na potrzeby sporządzenia skargi do sądu administracyjnego strona musi udać się dwa razy w podróż (co wiąże się dla niej ze zbędnym kosztem w przypadku jednej z podróży) albo złożyć dwa wnioski o wydanie jej kserokopii dokumentów z akt sprawy (dodatkowy koszt przesyłki, jak również ryzyko uchybienia terminowi do wniesienia skargi do sądu administracyjnego z racji przewlekłego procedowania wniosku). W sytuacji zaś, gdy w sprawie występuje pełnomocnik dodatkowo podwaja się wydatek na opłatę skarbową. Termin na wniesienie skargi do sądu administracyjnego skraca również znacznie sam okres, kiedy akta transportowane są z siedziby organu odwoławczego do organu pierwszej instancji – strona nie może wówczas w ogóle się z nimi zapoznać. Tym samym zagrożonym staje się prawo strony do skutecznego środka odwoławczego (art. 13 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzona w Rzymie dnia 04.11.1950 r., Dz. U. z 1993 r., Nr 61, poz. 284), jak też wartość konstytucyjna w postaci prawa do sądu (por. art. 45 ust. 1 Konstytucji RP i art. 184 Konstytucji RP w kwestii roli sądów administracyjnych).

Należy przy tym odnotować, że proponowana przez wnoszącego petycję zmiana została z powodzeniem wprowadzona do ustawy z 29.08.1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. t.j. z 2018 r., poz. 800 ze zm.), gdzie kwestię tę reguluje art. 234a. Jak wskazano w projekcie nowelizacji, która wprowadziła tenże przepis (por. Druk sejmowy nr 3417, Sejm RP IV kadencji¹) rozwiązanie to miało na celu realizację „prawa do sądu umożliwiając zapoznanie się z aktami sprawy w siedzibie organu odwoławczego; obecnie w czasie przekazywania akt między organami podatkowymi podatnik nie może uzyskać wglądu w te akta” (por. ww. Druk sejmowy, pkt 35 uzasadnienia).

¹ [http://orka.sejm.gov.pl/Druki4ka.nsf/wgdruku/3417/\\$file/3417.pdf](http://orka.sejm.gov.pl/Druki4ka.nsf/wgdruku/3417/$file/3417.pdf) [dostęp: 30.08.2018 r.]

Zaakcentowania wymaga również fakt, że rozwiązanie analogiczne do proponowanego w niniejszej petycji istnieje także w procedurze cywilnej. Zgodnie z art. 389 ustawy z dnia 17.11.1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. t.j. z 2018 r., poz. 1360 ze zm.): „Po bezskutecznym upływie terminu do zaskarżenia wydanego wyroku sąd drugiej instancji zwraca akta sądowi pierwszej instancji”.

Z powyższych względów niniejsza petycja jest zasadna i powinna zostać rozpatrzona pozytywnie.

(petycja złożona za pomocą środków komunikacji elektronicznej; nie wymaga własnoręcznego podpisu)

OŚWIADCZENIE

Na podstawie art. 4 ust. 3 ustawy o petycjach oświadczam, że wyrażam zgodę jedynie na opublikowanie inicjałów imienia i nazwiska wnoszącego petycję.